

Raadsavond	2-6-2025
Zaaknummer	819950
Portefeuillehouder	Nick van Egmond e.a.
Vorbereid door	Concernadvies
Onderwerp	Aanbieding van de zienswijzen op de begrotingen 2026 van de volgende Gemeenschappelijke Regelingen: - Omgevingsdienst West-Holland - Hecht - Holland Rijnland - Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

Beslispunten

1. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van Omgevingsdienst West-Holland vast te stellen;
2. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van Hecht vast te stellen;
3. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van Holland Rijnland vast te stellen;
4. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland vast te stellen.

Wat willen we bereiken

De zienswijze van Kaag en Braassem met betrekking tot de ontwerpbegrotingen 2026 van de gemeenschappelijke regelingen kenbaar maken.

Samenvatting

Gemeente Kaag en Braassem neemt in 2026 deel in vijf Gemeenschappelijke Regelingen. Dat is één minder dan in voorgaande jaren omdat de BVO Rijn- en Braassem wordt opgeheven en wordt omgezet in een andere samenwerkingsvorm. Deze Gemeenschappelijke Regelingen hebben allen een ontwerpbegroting voor het jaar 2026 opgesteld voor de aan hen opgedragen taken. De ontwerpbegroting van de Veiligheidsregio Hollands-Midden wordt later aangeboden voor zienswijze en deze zal één cyclus later (gemeenteraad 7 juli 2025) in de gemeenteraad geagendeerd staan. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten worden gevraagd hun zienswijzen op de verschillende ontwerpbegrotingen kenbaar te maken.

Inleiding

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2026 naar voren brengen. Bijgevoegd vindt uw raad de zienswijzen van de ontwerpbegrotingen 2026 van de volgende vier gemeenschappelijke regelingen ter behandeling in de raadsvergadering van Kaag en Braassem:

- Omgevingsdienst West-Holland
- Hecht
- Holland Rijnland
- Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

De ontwerpbegroting van de Veiligheidsregio Hollands-Midden wordt later aangeboden voor zienswijze en deze zal één cyclus later (gemeenteraad 7 juli 2025) in de gemeenteraad geagendeerd staan.

Ter informatie worden ook de concept Jaarstukken 2024 aangeboden aan de gemeenteraad.

Argumenten

Wij stellen u voor om met de ontwerpbegrotingen van de hierboven genoemde partijen in te stemmen. Onderstaand een toelichting op deze begrotingen en op de inhoud van de zienswijzebrieven.

Omgevingsdienst West-Holland

De commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden (FKGRHM) heeft voor de begroting van 2026 een taakstelling van 6% opgelegd ten opzichte van 2025.

Deze taakstelling wordt door de Omgevingsdienst op de volgende manier ingevuld:

1. De lasten zullen vanaf 2026 structureel verlaagd worden met 3%.
2. In de periode 2025-2027 zal de dienst zich inspannen om per 2028 de lasten structureel verlaagd te hebben met 6% (inclusief 3% genoemd bij 1).
3. De structurele baten zullen vanaf 2026 met 6% verlaagd worden via van een korting op het dienstplan.

Dit betekent dat voor 2026 er een tekort ontstaat van 3%. Bij de jaarrekening 2024 die tegelijkertijd met de begroting 2026 wordt besproken in het AB van 14 juli 2025 zal het voorstel gedaan worden om de saldo's van de bestemmingsreserve per 31-12-2024 en het resultaat over 2024 toe te voegen aan de algemene reserve. In de begroting 2026 zijn de lasten van de dienst structureel verlaagd met 3%. Voor de overige 3% heeft de dienst de inspanningsverplichting om deze per 2028 structureel in te vullen.

Het aantal begrote uren per deelnemer voor het jaar 2026 blijft gelijk aan het Dienstplan 2025. Het aantal uren zal niet afnemen als gevolg van de taakstelling die is opgelegd door het FKGRHM. Met inachtneming van de taakstelling wordt er in 2026 een korting gegeven van 6% op de totale bijdrage van de werkplannen.

Kanttekeningen

- De wijze waarop de dienst de begrotingsbeperking wil realiseren is frictiekostenvrij.

- Een ingrijpende cao-wijziging in dit en/of volgend jaar zal de dienst niet ook nog voor eigen rekening kunnen invullen.
- In het voorstel kon nog geen rekening worden gehouden met een recent besluit van de gemeente Noordwijk om de bouwtaken per 1 januari 2027 zelf uit te gaan voeren. De financiële gevolgen daarvan zijn nog onbekend. Risico voor de robuustheid van de dienst is als gevolg hiervan zeer gering: bouwtaken tellen noch financieel, noch voor het kwaliteitsniveau van de dienst mee in de totaliteit.

Hecht

Hecht is in 2024 een takendiscussie gestart. Hierbij zijn alle gemeenteraden (van de 18 gemeenten die samen het bestuurd van Hecht vormen) betrokken. De gemeenteraad van Kaag en Braassem heeft ook input gegeven aan de directie van Hecht op een hiervoor georganiseerde raadsavond en via een enquête. Op basis van alle input wilde Hecht een principieel besluit nemen welke taken niet meer uitgevoerd worden. Gaandeweg het gesprek is ook geanticipeerd op het ravijnjaar 2026, waarbij gemeenten 6,7% gekort worden door het rijk. Het bestuur van Hecht heeft besloten dit als taakstellend voor Hecht aan te houden. In eerste instantie wordt 4,6% bezuinigd in 2026, later meer. Geadviseerd wordt om hiermee in te stemmen, omdat:

- in principe voor alle gemeenschappelijke regelingen dezelfde taakstelling geldt;
- de gemeente Kaag en Braassem al jarenlang aan Hecht vraagt om zich op de kerntaken te richten;
- de 4,6% bezuinigingen zijn in eerste instantie op taken die “niet direct pijn doen”. Daarmee is langer de tijd om te kunnen anticiperen op de consequenties van overige bezuinigingen;
- de raad heeft meegegeven dat zij waarde hecht aan programma’s zoals het zorgnetwerk, seksuele ontwikkeling, het cjb en jeugd gerelateerde programma’s. Hierop wordt niet direct bezuinigd. De Driemaster koopt extra taken in en zal dit blijven doen. Als er later meer bezuinigd wordt, is er tijd om hierop lokaal te anticiperen.

Het advies is daarom in te stemmen met de ontwerpbegroting 2026, ook al is de takendiscussie wellicht niet volledig tot zijn recht gekomen en wordt er niet in één keer 6,7% bezuinigd. Het advies is ook om te benadrukken dat wij instemmen met dit realistische voorstel, onder voorwaarde de bezuinigingen door te zetten en om niet met een begrotingswijziging te komen waarbij juist om meer geld wordt gevraagd. Bij tegenvallende resultaten kan de takendiscussie worden verscherpt.

Holland Rijnland

In de regio Holland Rijnland werken we met dertien gemeenten samen aan het versterken van brede welvaart door het bouwen van woningen, het creëren van banen en door het gebied duurzaam en toekomstbestendig in te richten. Eenvoudig is dat niet. De kernen in de regio kampen met verschraving door het wegtrekken van (zorg)voorzieningen en het afschalen van het openbaar vervoer. In bebouwd gebied wordt flink verdicht. Onze energievoorziening is nog niet toekomstbestendig. De effecten van klimaatverandering vragen om meer ruimte voor groen en blauw, waarbij water en bodem sturend zijn, zowel binnen als buiten de stedelijke gebieden. We moeten kijken naar de problematiek van bodemdaling en grondwaterstanden. De beschikbaarheid van drinkwater staat onder druk. De regio moet bereikbaar en verbonden blijven, zowel binnen de regio als daarbuiten, waarbij onze mobiliteit verder verduurzaamt. De economie innoveren we verder zodat die mee kan gaan met de ontwikkelingen in een onzekere en complexe wereld.

Deze opgaven stoppen niet bij de gemeentegrenzen. Daarom gaan de dertien gemeenten gezamenlijk deze uitdagingen aan door de krachten te bundelen en samen op te trekken richting provincie en Rijk. Deze ambitie is verwoord in onze Regionale Investeringsagenda. Zo zorgen we ervoor dat Holland Rijnland een prettige regio blijft om te leven, te werken en te recreëren.

Naast deze uitdagingen werken gemeenten ook samen in een aantal belangrijke uitvoeringstaken. Zo zet het Regionaal Bureau Leerrecht zich namens 11 gemeenten binnen onze regio in om verzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Hiermee bieden we kansen aan kinderen en jongeren in onze regio en zorgen we dat zij zich goed kunnen ontwikkelen. Ook zorgen we voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken rondom urgentieaanvragen voor sociale huurwoningen. Tot slot willen we dat iedereen in onze regio veilig en plezierig van A naar B kan reizen als de auto of het OV geen optie of wens is. Door het gezamenlijk uitvoeren van deze taken is er meer slagkracht, kunnen we efficiënter werken en zijn we als regio een stevige samenwerkingspartner.

Holland Rijnland is er voor de conceptbegroting van 2026 in geslaagd om de Taakstelling van 6% op de gemeentelijke bijdrage conform advies FKGR succesvol te realiseren.

Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

De Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (verder SOZ) functioneert per 1 januari 2023 als zelfstandige GR. De SOZ verzorgt als bedrijfsvoeringsorganisatie de inkoop van en het contractmanagement op de specialistische jeugdzorg voor de gemeenten in Holland Rijnland.

De begroting van de SOZ bedraagt voor circa 83% uit personele lasten. Een bezuiniging van 6% heeft dan ook direct consequenties voor het personeel: de formatie zou bij het doorvoeren van de taakstelling met 3 fte moeten inkrimpen. Dit zou gevolgen hebben voor de monitoring en het contractmanagement. Dit terwijl we hierop juist willen inzetten (o.a. vanuit de maatregelen van de taskforce jeugdzorg) om zo de kosten van de jeugdzorg beheersbaar te maken en mogelijk terug te dringen.

Het bestuur van de SOZ heeft daarom eind 2024 besloten de taakstelling van 6% niet te verwerken in de concept-begroting voor 2026. Het advies is om, ondanks dit, toch in te stemmen met de concept-begroting en daarbij wel aan te geven dat alle aandacht moet blijven uitgaan naar het terugbrengen van kosten (uitvoeringskosten en kosten specialistische jeugdzorg).

Kanttekeningen

Sinds 2010 wordt door de achttien gemeenten in Hollands Midden via een bestuurlijke werkgroep (de Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen FKGR) afspraken over de indexering waarmee Gemeenschappelijke Regelingen mogen rekenen. Gezien de financiële positie van gemeenten en de naderende bezuinigingen voor 2026 heeft de FKGR de Gemeenschappelijke Regelingen opgeroepen een uniforme taakstelling van 6% te realiseren en hier scenario's voor uit te werken hoe dit te realiseren.

Risico's

De ontwerpbegrotingen vallen binnen de bestuurlijke begrotingsuitgangspunten en wat betreft de indexatie is het advies gevolgd van de Werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen van gemeenten in regio Hollands Midden.

Ondanks dat de ontwerpbegrotingen binnen de bestuurlijke begrotingsuitgangspunten vallen, vloeit er een mogelijk financieel risico voort uit toekomstige ontwikkelingen.

Voor verdere inhoudelijke risico's willen we u verder verwijzen naar de zienswijzebrieven.

Duurzaamheid

Gemeenschappelijke Regelingen en regionale samenwerking zijn belangrijk in het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van gemeente Kaag en Braassem. CO2-uitstoot door verkeer & vervoer, verkeersbewegingen en bodemdaling houden zich niet aan gemeentegrenzen. Hierom is het belangrijk dat we regionaal samenwerken in de diverse Gemeenschappelijke Regelingen.

Participatie en inspraak

- De Gemeenschappelijke regelingen delen in de periode eind maart – begin mei hun conceptbegrotingen met de gemeenteraden.
- 6 mei: behandeling in het college
- 19 mei: behandeling in de Visie en Advies
- 2 juni: besluitvorming in Gemeenteraad
- Direct na 2 juni versturen we de zienswijzen aan de partijen en verwerken we de gevolgen in onze begroting van 2026.

Financiële consequenties

Vaststelling van de diverse ontwerpbegrotingen heeft financiële consequenties, die zullen worden verwerkt in onze op te stellen begroting 2026. In het algemeen kan gesteld worden dat de financiële consequentie, gezamenlijk voor deze 4 gemeenschappelijke regelingen, minimaal is voor 2026.

Regio

Dit voorstel gaat over de conceptbegrotingen 2026 van vier van de vijf gemeenschappelijke regelingen waar Kaag en Braassem aan deelneemt.

In belangrijke mate zijn onze gemeenschappelijke regelingen ons vehikel om de doelstellingen en ambities van Kaag en Braassem zoals gesteld in de Regionale Agenda Kaag en Braassem te behalen.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Roelofarendsveen, 6-5-2025

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris,

J.J. Démoed

de burgemeester,

A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel

1. Raadsbesluit zienswijzen begrotingen 2026 GR'en
2. Ontwerpbegroting ODWH 2026

3. Zienswijze Kaag en Braassem ODWH begroting 2026
4. Ontwerpbegroting Hecht 2026
5. Zienswijze Kaag en Braassem Hecht begroting 2026
6. Ontwerpbegroting Holland Rijnland 2026
7. Zienswijze Kaag en Braassem Holland Rijnland begroting 2026
8. Ontwerpbegroting SOZ Rijnland 2026
9. Zienswijze Kaag en Braassem SOZ Rijnland begroting 2026
10. Jaarstukken 2024 ODWH
11. Jaarstukken 2024 Hecht
12. Jaarstukken 2024 Holland Rijnland
13. Jaarstukken 2024 SOZ